leerlingenvervoer & jeugdwet

Jeroen Peters – Rosmalen 13 maart 2018

Wie is Jeroen Peters

- Interim beleidsmedewerker/adviseur leerlingenvervoer bij verschillende gemeenten
- Juridische vertegenwoordiger bij bezwarencommissie, rechtbank en Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State voor leerlingenvervoer
- Moderator LinkedIngroep Leerlingenvervoer (bijna 700 leden) https://www.linkedin.com/groups/1876320
- jpeters@kabelfoon.nl

Even peilen (handopsteken)

- Wie werkt er bij/voor leerlingenvervoer van een gemeente?
- Wie werkt er bij/voor sociaal domein van een gemeente?
- Wie werkt bij/voor een andere organisatie?
- Wie heeft wel eens een discussie gehad of vervoer onder leerlingenvervoer of jeugdwet valt?

Wat gaan we dit uurtje doen?

- Vervoer naar een school
- Veel praktijkvoorbeelden
- Stel gerust vragen
- Wil je dieper op de materie ingaan kom dan naar de cursus (1 dagdeel) Jeugdwet of leerlingenvervoer? Op 8 mei in Utrecht
- http://segment.nl/home/agenda/evenement/jeugdwet-of-leerlingenvervoer_utrecht_08-05-2018
- Of vraag de cursus in company aan.

Wettelijke Kaders

Kader leerlingenvervoer

- Artikel 2, lid 1 verordening: Ten behoeve van het schoolbezoek kent het college aan de ouders van in de gemeente verblijvende leerlingen op aanvraag een vervoersvoorziening toe met inachtneming van het bepaalde in deze verordening.
- Artikel 1 – school:1°. basisschool of speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs; 2°. school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra; of 3°. school voor voortgezet onderwijs als bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs;

Kader leerlingenvervoer (artikel 1 verordening)

- Vervoer: openbaar vervoer, aangepast vervoer of eigen vervoer tussen de woning dan wel de opstapplaats en de school dat plaatsvindt in aansluiting op het begin en einde van de schooldag volgens de schoolgids, tenzij de structurele handicap van een leerplichtige leerling die aansluiting onmogelijk maakt;
- Woning: plaats waar de leerling structureel en feitelijk verblijft.

Artikel 2.3 Jeugdwet.

- Artikel 2.3, tweede lid, is "Voorzieningen op het gebied van jeugdhulp omvatten voor zover naar het oordeel van het college noodzakelijk in verband met een medische noodzaak of beperkingen in de zelfredzaamheid, het vervoer van een jeugdige van en naar de locatie waar de jeugdhulp wordt geboden."
- MvT, blz. 119: Zo is het niet nodig een voorziening op het gebied van vervoer te regelen als ouders de jeugdige zelf gemakkelijk kunnen vervoeren, omdat er geen speciaal (medisch) vervoer nodig is.
- Ook bij dagbehandeling, een onderdeel van de zorg aan (licht) verstandelijk gehandicapte jeugdigen, kan vervoer noodzakelijk zijn.

Wanneer spreken we van een woning?

Woning

- Voor het leerlingenvervoer maakt het niets uit waarom een leerling ergens woont.
- Artikel 1 modelverordening: woning: plaats waar de leerling structureel en feitelijk verblijft.
- Maakt dus niet uit of dit bij ouder(s), pleegouders of een jeugdhulpinstelling is.

Toelichting model verordening

- Onder 'woning' wordt in de modelverordening verstaan: de plaats waar de leerling structureel en feitelijk verblijft. Hierbij is het niet relevant in welke gemeente de ouders en/of het kind staan ingeschreven.
- Wanneer de leerling tijdelijk in een andere gemeente verblijft, bijvoorbeeld in verband met noodzakelijke opvang, dient een aanvraag voor een vervoersvoorziening bij die gemeente ingediend te worden. Vakantie van de ouders geldt overigens niet als reden voor noodzakelijke opvang van de leerling elders.
- Het adres waar kinderen een bepaalde tijd vóór aanvang en/of na afloop van de schooldag worden opgevangen (de buitenschoolse opvang) valt in beginsel niet onder het begrip 'woning'.

Leerling woont gedeeltelijk niet meer thuis

Uitspraak Bergen op Zoom ECLI:NL:RVS:2002:AE3988

- En als het nu iedere week een nachtje is?
- De leerling verblijft van dinsdagmiddag tot en met woensdagmorgen in het logeerhuis te Roosendaal, maar dat is geen hoofdverblijf als bedoeld in artikel 1 aanhef en onder d, zodat de vervoerkosten van en naar het logeerhuis te Roosendaal naar en van de school te Breda reeds daarom niet voor bekostiging in aanmerking komen.
- Dus één nachtje per week in een logeerhuis geeft geen woning.

Uitspraak Rijnsburg ECLI:NL:RVS:2006:AY5498

- Leerling woont in de oneven weken van het jaar van maandag tot en met vrijdag in een woonproject overige dagen woont hij bij zijn ouders.
- Rijnsburg (daar staat het woonproject) wijst de aanvraag af.
- Afdeling geeft aan
  - de plaats waar de leerling feitelijk verblijf met een structureel karakter
  - Meerdere gemeenten kunnen verantwoordelijk zijn voor het leerlingenvervoer van 1 leerling
  - Ook als er sprake is van part-time verblijf in een logeerhuis voor een beperkte periode van twee jaar ter ontlasting van de ouders.
- Gemeente Rijnsburg is dus ook verantwoordelijk voor het leerlingenvervoer

Leerling met meerdere "woningen" - weekendvervoer

- Leerling die vanwege onderwijs elders moet gaan wonen komt in aanmerking voor weekendvervoer (art. 21 en 22 verordening).
- Uitspraak Hardenberg

Hardenberg - ECLI:NL:RVS:2012:BY4422

- Weekend- en vakantievervoer
- Dichtstbijzijnde school "De Twijn" te Zwolle
- Aanvraag naar "Mariëndael" te Arnhem
- Volgens ouders kan "De Twijn" ter ondersteuning naast onderwijs geen specifieke begeleiding en training bieden
- Afdeling "*Teneinde te kunnen bepalen of een school de dichtstbijzijnde toegankelijke is, is uitsluitend het gegeven onderwijs van belang en niet ondersteunende faciliteiten die daarnaast worden aangeboden.*"

Combinatie onderwijs en jeugdhulp in 1 organisatie

- Bepalen vanuit LLV of dit de dichtstbijzijnde school is
- Voorbeeld van een lastig vraagstuk waarom zit een leerling in de Hondsberg (volgende sheet)

De Hondsberg in Oisterwijk – wel of geen recht op weekendvervoer?

- De Hondsberg biedt observatie, diagnostiek en exploratieve behandeling voor een kleine groep jeugdigen van 0 tot 18 jaar uit heel Nederland die zijn vastgelopen op verschillende ontwikkelgebieden en in verschillende situaties; thuis, op school, in een ambulant zorgtraject of bij een andere instelling.
- P.I. School Hondsberg verzorgt (Voortgezet) Speciaal Onderwijs voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 4 tot 20 jaar met een verstandelijke beperking en/of zeer complexe sociaal-emotionele problematiek.

Praktijkgeval

- Jongen (14 jaar) zit op het VSO, heeft al drie keer zijn leraar aangevallen, veiligheid van de andere leerlingen (en de docenten) kan niet meer worden gegarandeerd. Enige school in Nederland waar hij heen kan is De Hondsberg (afstand ca. 140 km enkele reis).
- Recht op weekend- en vakantievervoer (dus leerlingenvervoer)
  - Aansluitend aan de lestijden
  - Geen vergoeding voor ouders om hem te bezoeken

Conclusie woning

- Meerdere woningen mogelijk
- Aanvragen LLV bij de gemeente waar de leerling verblijft
- Bij weekend- en vakantievervoer bij de gemeente waar de ouders wonen.
- Dichtstbijzijnde toegankelijke school.

Dichtstbijzijnde school

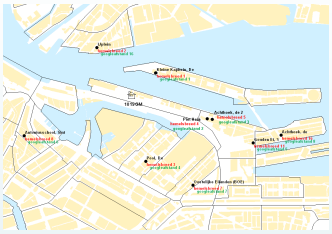

Wet

- De wettelijke bepaling in de drie onderwijswetten is gelijk
- Verordening art. 3 : Een vervoersvoorziening wordt toegekend over de afstand tussen de woning dan wel de opstapplaats en <u>de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school</u>, …..

Uitspraak van 19 februari 2014 (ECLI:NL:RVS:2014:553)

- onderdeel 2.1. De afdeling geeft aan dat onder toegankelijke school moet worden verstaan de school van de soort waarop de leerling is aangewezen van de verlangde godsdienstige of levensbeschouwelijke richting.
- Toegankelijk gaat om de richting van de school. Een specifiek aanbod van een school speelt, volgens de afdeling, daarbij geen rol, zelfs als dat het wel of niet kunnen halen van een diploma betreft. Ook in eerdere uitspraken van de Afdeling is dit onderschreven, bijvoorbeeld de uitspraak van 12 februari 2014 (ECLI:NL:RVS:2014:445) of die van 20 februari 2013 (ECLI:NL:RVS:2013:BZ1633).

Dichtstbijzijnde

- Onderwijswetgeving bepalend dus alleen richting en soort onderwijs, zoals speciaal basisonderwijs of onderwijs langdurig zieken.
- Beter of meer passend onderwijs speelt geen rol bij de beoordeling.
- Ouders moeten aantonen dat een school niet toegankelijk is
  - Schriftelijke afwijzing aanmelding van dichterbij gelegen school of scholen

Praktijkvoorbeeld

- Leerlinge met syndroom van Down gaat naar Praktijkschool, bij een oriënterend gesprek met ouders zegt de directeur van de dichtstbijzijnde school dat hij twijfelt of dit de meest geschikte school is.
- Door ouder niet aangemeld, geen gesprek met leerlinge geweest.
- Aanmelding bij andere school vraagt llv aan.
- Gemeente wijst aanvraag af i.v.m. niet dichtstbijzijnde school.
- Procedure bij bezwarencie.

Vervolg

- Onderwijsconsultenten adviseren verder weg gelegen school zonder te onderzoek of de school dichtbij toegankelijk is.
- Ouders willen niet meewerken aan een nader onderzoek.
- Bij rechter krijgt de gemeente gelijk *"Nu de ouders aan een nader onderzoek niet hebben willen meewerken, volgt de rechtbank verweerder in het standpunt dat niet aannemelijk is geworden dat het XX College niet de dichtstbijzijnde school is"*
- Zaaknr. UTR 16/2540 13-10-2016 (niet gepubliceerd)

Crisisopvang – de zes weken regel

Dichtstbijzijnde knelt bij crisesgevallen

- Bij het uithuisplaatsen is vaak de enige zekerheid die een kind heeft de school en de vriendjes die hij/zij daar heeft.
- Over het algemeen is het vanaf de crisesplek niet de dichtstbijzijnde school.
- VNG adviseert de zes weken regel

Zes weken regel van de VNG

- Staat van te voren vast dat de opvang korter dan 6 weken zal duren, dan blijft de 'oude' gemeente het vervoer verzorgen. Is de duur van de opvang echter onzeker, of staat van te voren al vast dat deze langer zal duren dan 6 weken, dan geldt in feite: vervoer aanvragen bij de gemeente waar het kind verblijft.
- Regel is voor leerlingen die al in het vervoer zitten (blijft).
- Vaak onduidelijk of het korter of langer dan zes weken zal duren.
- Vanaf het nieuwe adres vaak niet de dichtstbijzijnde school
- Belang van het kind?

Vervoer o.b.v. Jeugdwet

Beleid jeugdhulp – 1G1P

- Iedere gemeente heeft als uitgangspunt 1 gezin 1 plan
- Dus inclusief leerlingenvervoer (in geen beleidsnota staat dat LLV is uitgezonderd van 1G1P)
- Grote overlap qua doelgroep (behalve op levensovertuiging)
- Niet representatief onderzoek in 2 gemeente – 90% overlap qua kinderen

Jeugdwetvervoer

- Artikel 2.3, tweede lid, is "Voorzieningen op het gebied van jeugdhulp omvatten voor zover naar het oordeel van het college noodzakelijk in verband met een medische noodzaak of beperkingen in de zelfredzaamheid, het vervoer van een jeugdige van en naar de locatie waar de jeugdhulp wordt geboden."
- Dus vertrekpunt niet van belang, denk aan
  - Van school naar zorgboerderij
  - Van school naar pleegouder v.v.

Leerling valt buiten 6 weken regel LLV

- Jeugdwetvervoer als oplossing?
- Jeugdwet kent geen bepaling als dichtstbijzijnde
- Eigen kracht inzetten
- Woonplaatsbeginsel

Woonplaatsbeginsel

- Gemeente waar gezaghebbende ouder woont is verantwoordelijk
- Geen gezaghebbende ouder? Dan gemeente waar kind woont verantwoordelijk.
- Dus onderzoeken welke gemeente verantwoordelijk is voor het jeugdhulpvervoer.

Is het ingekocht?

- In sommige gevallen is bij de inkoop van jeugdhulp ook het vervoer van en naar de jeugdhulpinstelling in de inkoop meegenomen.
- Afhankelijk welke gemeente of regio er heeft ingekocht
  - Hoort jeugdteam van die gemeente te weten
- Argument bekostiging is te weinig
  - Hebben jullie wel eens geld terug gekregen omdat bekostiging te hoog is?

Combinatie dagbehandeling/onderwijs wie is verantwoordelijk?

Wat zegt de verordening?

- Artikel 2, lid 1. Ten behoeve van het schoolbezoek kent het college aan de ouders van in de gemeente verblijvende leerlingen op aanvraag een vervoersvoorziening toe met inachtneming van het bepaalde in deze verordening.
- Volgens artikel 1 is een school gedefinieerd door de onderwijswetten Wpo, WEC en Wvo.
- Deze wetten kennen geen jeugdhulp in welke vorm dan ook. (Logisch want het ministerie van onderwijs gaat daar niet over).

Tussenstap: is er al voor betaald?

- Vervoer dagbehandeling betaald vanuit Jeugdwet of Wlz?
- Bij Wlz is meestal vervoer naar de behandelaar in de beschikking opgenomen. Vraag beschikking van CIZ bij ouders op.
- Ook bij Jeugdwet kan bij de inkoop al een vergoeding voor vervoer in het tarief zitten.

Er is al een vergoeding voor gegeven

- Vergoeding voor vervoer vanuit Wlz en Jw vaak (te) laag voor aangepast vervoer.
- Indien geen extra kosten voor het LLV meebrengt kan je artikel 8 van de verordening toepassen.
- Artikel 8. Andere vergoedingen: *De aanspraak op een toelage, voor zover die voor de betreffende leerling betrekking heeft op de reiskosten, wordt op een bekostiging in mindering gebracht, dan wel als eigen bijdrage in rekening gebracht.*

We gaan weer verder: Is het Schoolbezoek?

- Wanneer is er sprake van schoolbezoek en wanneer dagbehandeling?
- Toelichting modelverordening artikel 23 (afwijken van de bepalingen)
- *Nota bene: Het gaat hierbij uitsluitend om vervoer voor schoolbezoek ten behoeve van onderwijs, niet voor schoolbezoek ten behoeve van een medische behandeling bijvoorbeeld.*

Behandeling is dus geen leerlingenvervoer

- Bij 100% dagbehandeling geen leerlingenvervoer
- Bij 100% onderwijs wel leerlingenvervoer

- En als het minder dan 100% is?
  - Niet aansluitend aan schooltijden – geen leerlingenvervoer
  - Loop door in vakanties – geen leerlingenvervoer
  - Wel aansluitend aan schooltijden 50% regeling?

50% regeling

- Als behandeling etc. meer dan 50% van de schooltijd in beslag neemt dan valt het niet onder het leerlingenvervoer.

- Dit moet je dan vastleggen in nadere regels (of in verordening)

Nu praktisch

- Beschikking Jeugdwet voor vervoer?
- Werk je met een regiecentrale o.i.d. waardoor vanuit Jeugdwet eenvoudig vervoer te regelen is? Bij ja, verder geen rol vanuit leerlingenvervoer.
- Bij nee: Kan het in een rit mee? Regel het maar de betaling komt uit Jeugdwet vervoer.
- Moet er een extra rit komen? Keuze om het te regelen maar de kosten komen uit Jeugdwet.
- Let op: past het binnen het contract voor leerlingenvervoer?

Conclusie

- Onderzoek doen naar:
  - Is er al bekostiging vanuit een andere wet aan de orde
  - Is het meer dan 50% behandeling
  - Als je het regelt voor Jeugdwet, past het binnen het contract.
- Maak een nadere regel over de 50% onderwijs of behandeling.

Leerlingenvervoer vs Sociaal domein

- Leerlingenvervoer is voorliggend waar het betreft vervoer naar en van school, volgens de regels van de verordening.

Mijn ideaal

- 1 gemeentelijk budget voor vervoer jongeren
- LLV onderdeel van 1G1P
- Jeugdconsultenten neem het LLV mee in het keukentafelgesprek en gezinsplan (natuurlijk wel een training hierover, ja dit is ook eigen belang ☺)
- Consulenten LLV voor specialistische consultatie en voor de niet Jeugdwet leerlingen.

Is er nog tijd voor vragen?

- Wil je dieper op de materie ingaan kom dan naar de cursus (1 dagdeel) Jeugdwet of leerlingenvervoer? Op 8 mei in Utrecht
- http://segment.nl/home/agenda/evenement/jeugdwet-of-leerlingenvervoer_utrecht_08-05-2018
- Bedankt voor jullie aandacht.